

BILJEŠKA O AUTORU

Dr. fra Ivan Šarčević, teolog, član Franjevačke provincije *Svetoga Križa* Bosne Srebrene – Sarajevo. Rođ. 1963. u Rumbocima, Prozor-Rama (BiH). Osnovnu školu je završio u Pleternici (Hrvatska), Franjevačku klasičnu gimnaziju (1977. - 1981.) i novicijat u Visokom (1981. - 82.), filozofsko-teološki studij na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu (1981. - 1988.), diplomirao na KBF u Zagrebu – tema: *Drugi kao istina i dar*. Doživotni zavjeti položio 1987. U Sarajevu zaređen za svećenika 29. VI. 1988. Pomoćnik u odgoju i predavač vjeronauka u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u šk. god. 1988./89.

Postdiplomski studij iz teologije sa specijalizacijom pastoralne teologije i katehetike na Salesianumu u Rimu (1989. - 95.). Magistarski rad 1992.: *Dire il nome di Dio oggi. Orientamenti pastorali derivanti dalla rivelazione in Esodo 3,13-15 [Reći ime Božje danas. Pastoralne smjernice koje proizlaze iz objave u Izlasku 3,13-15].* – nagrada Sveučilišta. Doktorat 1995.: *Teologia narrativa come tentativo di un discorso attuale su Dio [Narativna teologija kao pokušaj jednog aktualnog govora o Bogu]* (tiskan separat).

Od 1995. na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu predaje predmete iz pastoralne teologije i katehetike (i opću metodologiju od 2003. - 2009.). U odgoju na Teologiji od 1995. do 2003. Pročelnik Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije (1998. - 2000.), tajnik Franjevačke teologije (1997. - 2000.), dekan Teologije (2003. - 2006.). Gost-kolumnist sarajevskog dnevnog lista *Oslobođenje* (2007. - 2010). Glavni urednik mjesečnika Bosne Srebrene *Svjetlo riječi* i izdanja FMC *Svjetla riječi* (2006.

- 2012.). Član PEN-a BiH. Gvardijan Franjevačkog samostana sv. Anto na Bistriku (2012. - 2016.).

Sudjeluje na znanstvenim skupovima. Objavljuje članke u zbornicima, posebno časopisima: *Bosna franciscana*, *Bilten Franjevačke teologije*, *Jukić*, *Filozofska istraživanja*, *Bogoslovska smotra*, *Crkva u svijetu*, *Riječki teološki časopis*, *Vjesnik đakovačke biskupije*, *Služba Božja*, *Kateheza*, *Lađa*, *Katehetski glasnik*, *Nova prisutnost*, *Concilium*, *Vrhbosnensia*, *Diacovensia*, *Svesci za javno pravo*, u revijama *Svjetlo riječi* i *Jajački vjesnik*, glasilu *Bosna srebrena*, godišnjaku *Kalendar sv. Ante*.

Zanima se pitanjima naviještanja i svjedočenja vjere, religioznoga jezika, odnosa vjere i sekularnog/pluralnog društva (politička teologija, teologija naroda, ateizam...), pitanjima ekumenizma i međureligijskoga dijaloga, religijskim simbolima, pitanjima žrtve i počinitelja, opraštanja i pomirenja u multireligijskom postratnom društvu, pitanjima odnosa vjere i umjetnosti (književnost i slikarstvo).

Knjige i publikacije:

- *Tri tajne*, Svjetlo riječi, Sarajevo-Zagreb 2003.
- *Uzmi svoj križ i slijedi me. Put križa*, Franjevački samostan Rama-Šćit, 2014.
- *Zečevi, zmije i munafci*, Synopsis, Sarajevo-Zagreb 2014.
- *Oslovljavanje davnih riječi*, Franjevački samostan Jajce – Synopsis, Jajce-Sarajevo-Zagreb 2017.

Članci:

- "Blizina bližnjega kao istina i dar", u: *Jukić* 19-20 (1989/90) 70-88.
- "Dietrich Bonhoeffer: teolog-mučenik", u: *Jukić* 24-25 (1994/95) 48-78.
- "Naracija i povijest. Razmišljanje uz Dantoa, Baumgartnera i Benjamina", u: *Bosna franciscana* 5 (1996) 53-66.
- "Esej o kršćanskoj obnovi našega naroda i Crkve", u: *Vjesnik đakovačke i srijemske biskupije* 10 (1996) 551-560.

- “Povratak Oca. Lice i naličje (anti)paternalizma”, u: *Vjesnik đakovačke i srijemske biskupije* 11 (1996) 628–632.
- “Bližnji pa drugi. Motivi, područja i oblici kršćanske solidarnosti”, u: *Kultura solidarnosti*. Zbornik radova sa znanstvenog simpozija održanog u Zagrebu od 5.-7. lipnja 1997., uredili Bože Vuleta i Rebeka Anić, Franjevački institut za kulturu mira, Split 1997, str. 59–90.
- “Isus Krist – od suviška do tajne”, u: *Bosna franciscana* 7 (1997) 6–23.
- “Kršćanski govor između šutnje i reklame (1)”, u: *Bosna franciscana* 8 (1997) 3–15.
- “Mistika – zajedništvo – politika. Trinomni karakter redovničke egzistencije”, u: *Jukić* 26-27 (1996/97) 7–34.
- “Isus Krist – osobni susret dviju sloboda. Kristocentričnost kao temeljno načelo u katehezi”, u: *Kateheza* 1 (1998) 26–40.
- “Kršćanski govor između šutnje i reklame (2)”, u: *Bosna franciscana* 9 (1998) 3–21.
- “Hermeneutika. Teorija o razumijevanju i tumačenju teksta od reformacije do Ricoeura”, u: *Interpres Verbi* (Zbornik u čast prof. dr. fra Ljudevitu Rupčiću u povodu 75. obljetnice života i 50. obljetnice svećeništva), Ziral, Mostar 1998, 27–64.
- Uredio i predgovor napisao: *Duh Sveti – preporoditelj čovjeka* (radovi s Katehetskog studijskog dana 11. ožujka 1998), Katehetski ured Vrhbosanske nadbiskupije, Sarajevo 1998.
- “Pastoralno savjetovanje i praćenje na tragu Isusovih susreta”, u: *Verbi minister et omnis creati cultor*. Zbornik u čast prof. dr. fra Vitomira Slugića u povodu 70 godina života, Franjevačka teologija, Sarajevo 1998., 305–319.
- “Bez-lična mržnja u Bosni”, u: *Bosna franciscana* 10 (1998) 41–51.
- “Sakrament pomirenja – sakrament Božje utjehe”, u: *Vjesnik đakovačke i srijemske biskupije* 1 (1999) 7–13.
- “Čovjek ne može oprostiti?”, u: Ante KEKEZ (ur.), *Vjera i kultura duha*. Zbornik u čast 65 godina župe Srca Isusova – Zadar, Župni ured Srca Isusova, Zadar 1999., 125–141.

- “Kršćanski govor između šutnje i reklame (3). Jezik televizijske reklame”, u: *Bosna franciscana* 11 (1999) 3–29.
- “Opet o kralju, opet o skraćenoj povijesti, o Bosni opet”, u: *Bilten Franjevačke teologije*, Sarajevo 2 (1999) 453–458.; preneseno u: *Živa zajednica* 3 (2000) 6-8.
- “Susret s Ocem. Milosrđe bez obraćenja – obraćenje bez milosrđa”, u: *Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije*, 12 (1999) 766–769.
- “Utjelovljenje kao izazov humanizmu”, u: *Kateheza* 22 (2000) 51-61.
- “Od autonomije do kristonomije. Tillich i Bonhoeffer između Harnacka i Bartha”, u: *Kršćanstvo i religije*. Zbornik godišnjeg simpozija profesora teologije u Zagrebu, 7. i 8. travnja 1999. (priredio N. Hohnjec), Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2000., 89-123.
- “Aspekti kršćanskoga govora (4)”, u: *Bosna franciscana* 12 (2000) 13-27.
- “Mogu li govoriti s vama? Pastoralno savjetovanje i praćenje u poratnom vremenu”, u: *Bosna franciscana* 12 (2000) 220-230.
- “Duh Sveti i proročka uloga redovnika”, u: *Bosna franciscana* 13 (2000) 15-30.
- “Vjerski tisak kao sredstvo evangelizacije. Odgovornost za Riječ, čovjeka i šutnju”, u: *Bosna franciscana* 13 (2000) 48-57.
- “Dostojanstvo ljudske osobe i ljudska prava i slobode u naučavanju papa od Leona XIII. do Pija XII. Od obrane Crkve do obrane ljudske osobe”, u: Velimir Blažević (priredio), *Ljudska prava i Katolička crkva*, Zbornik radova znanstvenog skupa održanog u Sarajevu 27.-29. travnja 2000., Pravni centar, Sarajevo 2000., 215-264.
- “Narativna sakramentalnost zbilje i ljudskog postojanja”, u: Bože Vuleta – Ante Vučković (pr.), *Odgovornost za život*, Zbornik radova sa znanstvenog simpozija održanog u Baškoj Vodi 1.-3. 10. 1999., Franjevački institut za kulturu mira, Split 2000., 217-232.
- “Hermeneutika. Teorija o razumijevanju i tumačenju teksta od reformacije do Ricoeura”, u: *Filozofska istraživanja* 1 (2000) 109-138.
- “Kršćanski razlog nade – odgovor na čovjekovo traženje smisla”, u: *Kršćanska nada na početku novoga stoljeća*. Zbornik radova znanstvenog

skupa, Split 27. 10. 2000., ur. Nediljko Ante Ančić i Nikola Bižaca, Crkva u svijetu, Split 2001, 99-119.

- “Svećenik bez panike”, u: *Vjesnik đakovačke i srijemske biskupije* 6 (2001) 431-432.
- “Udruga i politika”, u: *Bilten Udruge đaka Franjevačke gimnazije – Visoko*, Zagreb 4 (2001) 30-35.
- “S otvorenim završetkom. Naracija u pastoralu i katehezi”, u: *Bosna franciscana* 14 (2001) 5-27.
- “Simul fidelis et infidelis. Uz nagovore Vjeke Bože Jarka”, u: *Bosna franciscana* 16 (2002) 25-38.
- “Ni Kain ni Abel. Pomirenje: s onu stranu žrtve i počinitelja”, u: *Bosna franciscana* 17 (2002) 14-34. Isti članak u Zborniku: *Oprost i pomirenje. Izazov Crkvi i društvu*, CROPAX: Hrvatski karitas i Franjevački institut za kulturu mira, Zagreb - Split 2002, 72-89. (Hrvatsko i englesko izdanje).
- *Razgovori o opraštanju* (s A. Vučkovićem, Ž. Mardešićem, B. Vuletom), CROPAX: Hrvatski karitas i Franjevački institut za kulturu mira, Zagreb - Split 2002. (Hrvatsko i englesko izdanje).
- “Pluralizam i univerzalnost patnje. Pretpostavke međureligijskog dijaloga”, u: *Bogoslovska smotra* 2-3 (2003) 433-453.
- “Lijepo i sveto u susretu. Umjetnička djela crkve i Franjevačkog samostana Rama-Ščit”, u: *Svetište Gospe Ramske* (vodič), Ščit 2003, 73-115.
- “Fojnička ahdnama između ideoloških interpretacija”, u: *Bilten Franjevačke teologije* 1-2 (2003) 206-211.
- “Franjo Asiški. Kult ličnosti ili put evanđelja”, u: *Spomen-spis*. Povodom 90. obljetnice rođenja prof. dr. fra Ignacija Gavrana, Udruga đaka Franjevačke klasične gimnazije – Visoko, Zagreb 2004, 493-508.
- “Dijalog s perspektivom. Od kulture dijaloga do dijaloga kultura”, u: Niko Ikić (prir.), *Teološke tribine* (2000-2003), Vrhbosanska katolička teologija, Sarajevo 2004, 45-64.
- “Pamćenje bez uskrsnuća. Isusov križ iz perspektive uskrsne nade”, u: Bože Vuleta – Rebeka Anić – Ivan Milanović Litre (ur.), *Kršćanstvo i*

pamćenje. Kršćansko pamćenje i oslobođenje od zlopamćenja, Zbornik radova s međunarodnog simpozija Trogir 15.-17. svibnja 2003, CROPAX – Franjevački institut za kulturu mira, Split-Zagreb 2004, 333-349.

- “Prve godine svećeništva. Vrijeme je da se zastane”, u: *Služba Božja* 3 (2004) 73-84.
- “Teologija i nasilje tolerancije”, u: *Bilten Franjevačke teologije* 1-2 (2004) 111-120.
- “Pretpostavke kontekstualne teologije u Bosni i Hercegovini. ‘Sišao nad pakao’”, u: *Bosna franciscana* 21 (2004) 5-22. Isti članak objavljen u *Bilten Franjevačke teologije* 1-2 (2005) 123-137; i na mađarskom: “Alászállás a hotlak birodalmába”. Avagy a kontextuális teológia előfeltételeiről Bosznia-Hercegovinában, u: *Egyházfórum (Pécs)* XX. (VI. uj) 2005/04, 3-13.
- “Rubno kršćanstvo u srcu svijeta”, Predgovor za knjigu Željko Mardešić, *Odgovornost kršćana za svijet*, Svjetlo riječi, Sarajevo - Zagreb 2005, 5-8.
- “Ekološka ekumena”, u: *Fondeko svijet* 19 (jesen 2005) 21.
- “Obrana kulture duha”, u: Fra Mato Topić, *Ramske starine*, Franjevački samostan Rama-Šćit, 2005, 389-392 (i na engleskom)
- “Između šutnje i tutnja”, prikaz: Dragan Pavelić, *Le Chapelet de Visoko*, Durieux, Zagreb 2005, 207, u: *Bosna franciscana* 22 (2005) 317-321.
- “Istinu ne smijem zaobići”, prikaz: Katica Nevistić, *Bugojanski dnevnik 1988-1998*, priredio Tomislav Brković, Svjetlo riječi, Sarajevo-Zagreb 2005, 645 str, u: *Bosna franciscana* 22 (2005) 321-327.
- Prikaz: Luka Markešić, *Crkva Božja. Postanak – povijest – poslanje*, Svjetlo riječi, Sarajevo 2004, 303 str., u: *Bosna franciscana* 22 (2005) 327-334.
- “Govor o Bogu u dobu tolerancije”, u: *Vjesnik Đakovačke i srijemske biskupije* 11 (2005) 897-901.
- “Ivo Andrić: od stida do beskonačnosti”, u: *Bosna franciscana* 23 (2005) 25-36.
- “Neimenovani Bog i konačni čovjek”, prikaz: “André Chouraqui, *Deset zapovijedi danas*” Zagreb 2005, u: *Bosna franciscana* 23 (2005) 271-274.

- “Bosna: Duhovna uspomena kulture zajedništva”, prikaz: Miroslav Karaulac, *Andrićeve kule i gradovi*, Novi Sad 2006, u: *Bosna franciscana* 23 (2005) 300-302.
- “S Brankom o Branku. In memoriam don Branku Sbutegi”, u: *Bosna franciscana* 24 (2006) 177-193.
- Uredio i predgovor napisao za knjigu: *Tragom milosrđa. Sjećanja sestre milosrdnice Vilme Petir. Sarajevo 1945-2005.*, Svjetlo riječi, Sarajevo - Zagreb 2006.
- “Vjeroučitelj”, u: *Magister interpretsque legis Ecclesiae*. Zbornik u čast prof. dr. fra Velimiru Blaževiću, Franjevačka teologija, Sarajevo 2006, 307-315.
- “Religija između ekstrema”, u: Fondacija Konrad Adenauer (izd), *Mediji i religija*, Sarajevo 2007, 7-9. (i: http://www.kas.de/wf/doc/kas_11344-1522-15-30.pdf?070712161141)
- “Religija, kultura, dijalog”, u: *Lada* 2 (2007) 2-9.
- “Željko Mardešić, Rascjepu u svetom”, u: *Nova prisutnost* VI (2008) 2, 271-275.
- “Autentična vjera bez straha od drugoga”, Pogovor knjizi: Dennis Gira, *S onu stranu tolerancije. Susret religija*, AGM, Zagreb 2008, 143-147.
- “Doktrinalno-moralni naglasci u katehetsko-poučnim djelima fra Matije Divkovića”, u: Terezija Zemljčić (ur.), *Majka Klara Žižić i njezina družba (1706.-2006.)*, Zbornik s proslave 300. obljetnice preminuća, Šibenik 2009, 433-449.
- “Totalitarizam, teologija i simboli. Sakralizirana politika i nacionalizirana vjera: primjer Bosne i Hercegovine”, u: *Nova prisutnost* VIII (2010) 1, 87-97.
- “Svećenik: u svijetu kod kuće bez kuće”, u: *Bogoslovska smotra* 3 (2010) 869-893.
- Predgovor knjizi: Wesley Carr, *Uvod u studij pastorala*, Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik, Zagreb 2010, 9-11.
- “Teologija na jugoistoku Europe: Stanje, izazovi i zadaće”, u: *Concilium* 2 (2011) 135-143. Isti tekst u: Zoran Grozdanov i Norbert Reck (ur.),

Concilium. U potrazi za Crkvom Koncila. Antologija tekstova u povodu 50 godina *Conciliuma* 1965-2015., Ex libris – Synopsis, Rijeka-Sarajevo 2015, 447-462.

- “Lukavstvo svetog? Mardešićevo razumijevanje političkog katolicizma”, u: *Nova prisutnost* 2 (2011) 447-460. (preuređeno za knjigu: *Zečevi, zmije i munafici*)
- “Dijalog s ateistima”, u: *Vrhbosnensia* 1 (2012) 5-31.
- “Hodočasnikova pitanja”, u: *Gospa Sinjska. Godišnjak Svetišta*, Sinj, kolovoz 2012, 143-151; također u: *Bosna franciscana* 38 (2013) 19-31.
- “Poslušnost prema nekim franjevačkim izvorima”, u: Vijeće franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i BiH, “*Gospodin mi daje vjeru...*”, Predavanja/kateheze u prigodi 800. obljetnice dolaska Franje Asiškoga na hrvatsko tlo, Split 2012, 19-37.
- “Demistifikacija identiteta i odgovornost”, u: *Sveske za javno pravo [Blätter für Öffentliches Recht]* 10 (2012) 3-7; također u: *Republika* (Beograd) 542-543 (2013) 13-16. Govor na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu 21. 11. 2012. u povodu Dana državnosti BiH (također: portal: www.fcjp.ba)
- “Opraštanje neznanja”, u: Dražen Živić (ur.), *Victor quia victima. Nada za Hrvatsku*, Zbornik radova sa znanstveno-stručnog skupa u Vukovaru 15. XI. 2010, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb-Vukovar 2012, 30-40.
- “Odricanje od znanja i teologije? Od Franje do Bonaventure”, u: *Bosna franciscana* 37 (2012) 41-61.
- “Kultura sjećanja: inventura bosanskih imena/žrtava” [Mirsad Tokača (ur.), *Bosanska knjiga mrtvih (The Bosnian Book of the Dead). Ljudski gubici u Bosni i Hercegovini 1991-1995. (Human Losses in Bosnia and Herzegovina 1991-1995)*, 4. knjige, u: *Bosna franciscana* 38 (2013) 251-256; Istraživačko dokumentacioni centar, Sarajevo 2012; na: <http://www.e-novine.com/drustvo/78460-Bosanska-knjiga-mrtvih.html>].
- “Crkva – promicateljica kulture dijaloga i zajedništva”, u: *Diacovensia* 1 (2013) 11-27.
- “Kako preobraziti naš stari svijet”, pogovor: Miroslav Volf, *Javna vjera. Kršćani i opće dobro*, Ex libris, Rijeka 2013, 175-183.

- “Stvarno stanje vjere: raskorak između nominalne i življene vjere”, u: *Bogoslovska smotra* 83 (2013) 3,529-558.
- “Teonomija ljubavi”, osvrt na knjigu: Ghazi bin Muhammad bin Talal, *Ljubav u Kur'anu*, prev. s arapskoga: Ajša Hadžimešić-Hafizović, El Kalem, Sarajevo, II izdanje, 2014., 375 str. na: <http://behar.hr/teonomija-ljubavi/>
- “Povratak Hrvata matičnoj državi Bosni i Hercegovini. Neke pretpostavke za ustavno-pravno uređenje nacionalnih odnosa u BiH s posebnim osvrtom na Hrvate”, u: Projekt: Ustavna, pravna i faktična pozicija hrvatskog konstitutivnog naroda. Naučna studija: Analiza implementacije ustavnog i pravnog okvira na terenu”, Konrad Adenauer Stiftung – Evropska akademija, Sarajevo 2014, 85-87.
- “Sjećanje u anegdotama”, Pogovor knjizi: Fra Ladislav Z. Fišić, *Životne igre*, Svjetlo riječi, Sarajevo 2014, 211-217.
- “Divković u doba katekizama”, u: *Matija Divković i kultura pisane riječi I*. Zbornik radova sa znanstvenog skupa, Franjevačka teologija Sarajevo – Kulturno-povijesni institut Bosne Srebrene, Sarajevo 2014, 427-443.
- “Put evanđelja Franje Asiškog. Obrana kršćanskog društva ili promjena društvenog položaja?”, u: Mijo Džolan (ur.), *Pravda, mir, stvorenje na EU-areopagu, Zbornik radova s V. europskog kongresa OFM animatora za pravdu, mir i očuvanje stvorenja*, Franjevački institut za kulturu mira, Split 2014, 133-147.
- “Nova kultura pamćenja kao preduvjet mira. Nacrt jednog procesa dugoga trajanja”, u: *Katehetski glasnik*, god. XIV (2015) 1-2, 63-71.
- “U potrazi za autentičnim autoritetom” (Govor u Skupštini Bosne i Hercegovine uz Dan neovisnosti BiH, 1. ožujka 2015) na: http://www.fcjp.ba/templates/ja_avian_ii_d/images/green/Sarcevic_govor_uz_Dan_neovisnosti.pdf
- “Pastoralna teologija od Andrića do Bezića. Prikaz hrvatskih udžbenika pastoralne teologije 19. i 20. stoljeća”, u: Stipe Nimac (ur.), *Praktična teologija danas. Stanje i perspektive*, Ravnogorski cvit, Lepuri 2016, 185-228.
- “Granični i korelacijski identitet Rame. Značenje Tvrtkove povelje za op-

ćinu Prozor-Rama”, u: Tomislav Brković (ur.), *Bosanski ban Tvrtko “pod Prozorom u Rami”*, Zbornik Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa, Prozor 11. kolovoza 2016, Općina Prozor-Rama – Synopsis, Prozor-Sarajevo-Zagreb 2016, 785-795. Također: “Dan općine Prozor: Kako urediti političke odnose prizivom na prošlost”, u: *Sveske za javno pravo [Blätter für Öffentliches Recht]* 25 (2016) 96-100.

- “Intelektualac između fanatizma i cinizma”, u: Zorica Maros – Darko Tomašević (ur.), *Zlo nasilja u etničkim sukobima. Poraz moralno-povijesnog imperativa: nikad više*, Zbornik radova sa simpozija (1. X. 2015.), Katolički bogoslovni fakultet i Glas Koncila, Sarajevo-Zagreb 2016, 167-199. Isti članak u: *Filozofska istraživanja*, 142 God. 36 (2016) Sv. 2, 289-309.
- “Václav Hável: Disident metafizičke odgovornosti”, u: *Riječki teološki časopis* 24 (2016) 2, 373-397.
- “Međureligijski dijalog pred alternativom vjere i nevjere. U povodu 30. obljetnice Asiškoga međureligijskoga susreta”, u: *Služba Božja* 57 (2017) 1, 7-23.
- “Ima li Bog naciju? Kršćanstvo i nacionalizam” – intervju s Predragom Lucićem, u: Zoran Grozdanov – Nebojša Zelič (ur.), *Vjera u dijalog*, CeKaDE i Ex libris, Rijeka 2017, 57-97.
- “Religijske zajednice na Balkanu između nacionalizma i multikulturalnosti”, u: *Bosna franciscana* 46 (2017) 77-93. Na njemačkom: “Die Religionsgemeinschaften auf dem Balkan zwischen Ethnonationalismus und Multikulturalität”, u: *Blätter Abrahams. Beiträge zum interreligiösen Dialog*, Heft 17 (München 2017) 55-77.
- “Pomireni zagrljajem Rasketoga. Pojam neprijatelja u teologiji Miroslava Volfa”, u: *Bosna franciscana* 47 (2017) 9-20. Na engleskom: “Reconciled in the Embrace of the Crucified: The Notion of Enemy in the Theology of Miroslav Volf”, u: *Envisioning the Good Life. Essays on God, Christ, and Human Flourishing in Honor of Miroslav Volf*, edited by Matthew Croasmun, Zoran Grozdanov and Ryan McAnnally-Linz, Cascade Books – Eugene, Oregon 2017, 208-222.
- “‘Groblje šutnje’ nad Mostarom”, u: *Sveske za javno pravo* 28 (2017) 81-85.

- “Tridentska katolička univerzalizacija: katekizam, pučka pobožnost i svete slike“, u: Dolores GRMAČA – Marijana HORVAT – Marko KARAMATIĆ (ur.), *Matija Divković i kultura pisane riječi II*. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa, Kulturno-povijesni institut Bosne Srebrene i Hrvatska sveučilišna naklada, Sarajevo-Zagreb 2017, 17-48.
- “Sveti počeci monoteističkih religija. Uz Mardešićevu koncepciju svetoga”, u: *Crkva u svijetu*, 57 (2017) 4, 653-666.
- “Kršćanstvo u knjizi Alije Izetbegovića ‘Islam između Istoka i Zapada’”, u: Adnan ŽIŠKO (ur.), *Srednji put u religiji, kulturi i politici. Misao ravnoteže u djelu Alije Izetbegovića*, Zbornik radova s Međunarodnoga simpozija, Sarajevo 12.-13. maj 2017, Muzej “Alija Izetbegović”, Sarajevo 2018, 67-99.